

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำเขตการศึกษาภายในโรงเรียน ความการรับรู้ ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้นำเขตการศึกษาภายในโรงเรียน ความการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการรับรู้ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำเขตการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้นจำนวน 93,937 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5,232 คน และครูจำนวน 88,705 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 360 คน ครูจำนวน 384 คน โดยคำนวณจากตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น 744 คน ดังรายละเอียด ดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบ่งตามกลุ่ม (Cluster Sampling) ก็กำหนดเขตการศึกษาต่าง ๆ แล้วแบ่งตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละเขตการศึกษา เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยกระจายครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ แล้วในแต่ละเขตการศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ให้ทุกหน่วยประชากรมีโอกาสที่จะถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1	208	6,077	6,285	14	26	40
2	146	2,033	2,179	10	9	19
3	492	8,253	8,745	33	36	69
4	163	2,459	2,622	11	11	22
5	369	5,375	5,744	25	23	48
6	372	5,771	6,143	26	25	51
7	521	6,944	7,465	36	30	66
8	483	7,183	7,666	33	31	64
9	502	7,807	8,309	36	34	70
10	553	9,328	9,879	38	40	78
11	531	8,215	8,746	37	36	73
12	382	5,436	5,818	26	24	50
กรุงเทพมหานคร	510	13,826	14,336	35	59	94
รวม	5,232	88,705	93,937	360	384	744

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างโดยผู้วิจัย ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร ตำรา ผลงานวิจัยต่าง ๆ
2. รวบรวมและวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาจากข้อ 1
3. กำหนดองค์ประกอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในค่านต่าง ๆ จากการรวบรวมและวิเคราะห์
4. นำผลจากข้อ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญทางค่านการนิเทศการศึกษา จำนวน 9 คน ตรวจสอบเพื่อคุณความครอบคลุมและความเหมาะสม
5. นำผลจากการพิจารณาตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อทำการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเกณฑ์ประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open ended) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาชีพราชการและวุฒิการศึกษา โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในช่องที่ต้องการ มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถามที่ครอบคลุมถึงลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณลักษณะส่วนตัว
  - 1.1 บุคลิกภาพ จำนวน 11 ข้อ
  - 1.2 มนุษยสัมพันธ์ จำนวน 18 ข้อ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ	จำนวน	23	ข้อ
3. คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม	จำนวน	22	ข้อ
	รวม	74	ข้อ

ในแต่ละข้อมีน้ำหนักในการให้คะแนนดังนี้

ระดับ	ก้ำน้ำหนักคะแนนของตัวเลือก
มากที่สุด	กำหนดให้คะแนนเป็น 5 คะแนน
มาก	กำหนดให้คะแนนเป็น 4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้คะแนนเป็น 3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้คะแนนเป็น 2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนนเป็น 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในประการอื่น นอกเหนือจากที่ปรากฏในแบบสอบถาม

6. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 15 คน และครูจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษา

7. นำผลจากการทดลองใช้เครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำเป็นเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับใช้ในภาคสนามจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย รวมจำนวน 744 คน และรับกลับคืนโดยทางไปรษณีย์

2. ตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่ครบถ้วนและสมบูรณ์

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามค่าคะแนนที่กำหนดและนำคะแนนที่ได้

ไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

รายละเอียดเกี่ยวกับการส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนถึงบรพตามตาราง
ที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนมา และแบบสอบถามสมบูรณ์ที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	360	287	79.72	282	78.33
ครู	384	320	83.33	318	82.81
รวม	744	607	81.58	600	80.64

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารส่งแบบสอบถามไป 360 ฉบับ ได้รับกลับคืน 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.72 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.33 และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ส่งแบบสอบถามไป 384 ฉบับ ได้รับกลับคืน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 318 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.81 รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 744 ฉบับ ได้รับกลับคืน 607 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.58 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 600 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.64

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 การวิเคราะห์การรับรู้ ของกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศูนย์เพศการศึกษาภายในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็นรายกลุ่มผู้บริหารและครู ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ช่วงคะแนนเฉลี่ย (Multiple Range Test) ของเบส์ (Best 1970 : 175) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด

และการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศูนย์เพศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยใช้ทดสอบค่าอัตราส่วนวิกฤติ (t-test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.3 การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศูนย์เพศการศึกษาภายในโรงเรียนจากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยใช้บริการของศูนย์คอมพิวเตอร์ กองประมวลผลสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ